

Nepůvodní druhy ryb ve střední Evropě

Gebietsfremde Fischarten in Mitteleuropa / Non native Fish in Central Europe

V posledních desítkách let bylo, a bohužel stále je, více a více nepůvodních druhů ryb člověkem přemístováno – úmyslně i neúmyslně – mimo jejich původní areál výskytu. Mnoho těchto druhů se v řekách i stojatých vodách střední Evropy ujalo. Některé druhy se staly akvokulturně využívanými s nemalým ekonomickým významem, mnoho nepůvodních druhů se ale stalo pro původní ekosystémy škodlivými. Tyto invazní nepůvodní druhy v nových stanovištích obvykle rychle dospívají a rychle se množí. Následně mohou měnit celé potravní řetězce kompeticí o zdroje, vytlačováním původních druhů, přenosem nemocí apod. Eradikace již dobře etablovaného invazního druhu je takřka nemožná. Proto se ochrana původní biodiverzity a ekosystémových služeb musí zaměřovat na prevenci, zejména zvyšováním povědomí o problematice u veřejnosti, zákazem a kontrolou přemístování a vypouštění invazních druhů (rybolov, balastní voda v lodní dopravě, akvaristický obchod). Jedině tak lze zabránit popř. omezoval další šíření nepůvodních druhů. Dalším úkolem je pak ochrana lokalit s výskytem původních druhů.

*nepůvodní či invazní druh v částech střední Evropy, v některých jiných částech Evropy se jeho status může lišit

In neuerer Zeit werden immer mehr Fischarten durch den Menschen – absichtlich oder unabsichtlich - aus ihren Herkunftsgebieten in mitteleuropäische Gewässer eingeschleppt. Viele davon haben sich bereits dort etabliert und einige Arten haben in der Aquakultur auch an besonderer wirtschaftlicher Bedeutung gewonnen. Viele nicht-heimische Arten sind jedoch zu regelrechten Plagen für Süßwasser-Ökosysteme geworden. Solche invasiven Neozoen vermehren sich schnell in neuen Lebensräumen und können ganze Nahrungsnetze verändern, indem sie Krankheiten übertragen oder mit heimischen Arten um Lebensgrundlagen konkurrieren bis hin zur Verdrängung dieser Arten. Es ist praktisch unmöglich, einmal etablierte invasive Fischarten wieder auszurotten. Ihr Management zum Schutz der heimischen Biodiversität muss deshalb vor allem präventive Maßnahmen beinhalten, wie z.B. Sensibilisierung der Öffentlichkeit für das Problem, Verbote und Kontrolle von Transport und Freisetzung (Angelsport, Ballastwasser, Zierfischhandel), Verhinderung bzw. Einschränkung der Ausbreitung und die Erhaltung von Rückzugsräumen für heimische Arten.

* eine gebietsfremde oder invasive Art in Teilen Mitteleuropas, in anderen Teilen Europas kann ihr Status differieren

In recent decades, more and more alien fish species are translocated by man – intentionally or unintentionally – from their native habitats. Many of them established in Central European rivers and lakes. Some species became valuable in aquaculture with considerable commercial importance, but many non-native species became pests for freshwater ecosystems. Such invasive neozoa usually mature and reproduce quickly in the new habitats where they are changing whole food webs by competition for natural resources, native species displacement, disease transfer etc. The eradication of an established invasive fish species is nearly impossible. Therefore, to protect the native biodiversity and ecosystem services, management has to focus on preventive measures, such as increasing public awareness, ban and control of transport and release of invaders (angling, ship ballast water, ornamental trade), preventing or limiting their further spreading, and protection of refuge habitats for native species.

*non-native or invasive species in parts of central Europe, in some other parts of Europe their status may differ